III VIERAAN KULTTUURIN KESKELLÄ

1. Kutsu yhteyteen

Rajojen ylittäminen on tie yhteyteen. Fyysisten rajojen ylittäminen on helpottunut entiseen verrattuna. Muut rajat kulkevat ihmisessä itsessään vaikeina ylitettävinä. Vasta kun ihminen kohdataan yksilönä, hän alkaa näkyä. Koti-ikävä ja syrjäytyneisyys saattavat väistyä.

Suomalaiset matkustavat mielellään katsomaan muita maita ja niiden ihmisiä, mutta omaan maahan muuttaja saatetaan kokea uhkana. Raja turvallisen tutun ja vieraan välillä voidaan kuitenkin hajottaa.

Alpo Hukan tarina

Piia Lahtinen
harjoittelijana Suomen Lähetysseurassa

Suomen Lähetysseurassa harjoittelijana ollessani näin lähetyskirkon takaosassa sijaitsevan Wrede-salin pianon päällä pienoismallin purjelaivasta, jota kutsuttiin votiivilaivaksi. Laivaan liittyi mielenkiintoinen tarina.

Purjelaiva on ollut tärkeässä käytössä sodan jälkeisessä Suomessa. Tuohon aikaan lentokoneita oli tuhoutunut, ja laivoja oli upotettu sodassa. Matkustajille ei tahtonut löytyä paikkoja, joten käytettiin erikoisia keinoja.

Alpo Hukka perheineen ja ystävineen nousi puita kuljettaneeseen purjelaivaan Vaasassa 15. marraskuuta 1946. Määränpäänä oli tuolloin tuntematon Etelä-Afrikka, nykyinen Namibia.

Vuodenaika ei ollut suotuisa matkustamiseen, koska pohjolassa oli talvi. Niinpä Pohjanmerellä yllättikin myrsky. Suuri aalto pyyhkäisi yli laivan ja tempaisi kaksi kannella seisonutta miestä mukaansa. Toinen heistä oli Alpo Hukka. Aalto vei Alpo Hukan läpi reelingin mereen, mutta hän jäi roikkumaan saappaansa kärjestä köyden varassa laivan ulkopuolelle.

Hukka menetti tajuntansa laivan kylkeä vasten paiskautuessaan. Iskusta herättyään hän pääsi kiipeämään laidan yli takaisin laivaan. Näin hän selvisi pelkällä säikähdyksellä, muutamilla mustelmilla ja tikeillä.

Toisella miehistä katkesi jalka, ja sitä jouduttiin pitämään kuukausi venytyksessä. Onneksi laivan kannella oli köysivyyhti, joka suojeli miehet hukkumiselta.

Vauhtia ja vaarallisia tilanteita ei matkasta puuttunut. Alpo ystävineen selvisi kuitenkin perille Afrikkaan hutikuun 3. päivä 1947. Matka kesti yhteensä lähes viisi kuukautta. Lentokone teki tuolloin saman matkan neljässä päivässä.

Helsingissä 15.5.2002

1. Alpo Hukka ylitti monta rajaa. Mieti, millaisia rajoja.

2. Monille kirkon kynnys on vaikea ylittää. Mitä esteitä löydät?

3. Katso seuraavaa Irja Aro-Heinilän juttua. Miksi hän arkaili urheiluseurakynnyksellä?

Yli kynnysten

Irja Aro-Heinilä
Morogoro, Tansania

Juhannuksen aatonaattoiltana kävelin erään suomalaisen järven ympärijuoksun. Ainakin viisi vuotta sitä oli suunniteltu ja nyt, kun olimme tarpeeksi irrallamme kaikesta, lomalla, pystyimme ylittämään urheiluseurakynnyksen.

Lähtöpaikalla kaikki tuntuivat tuntevan toisensa. Oloni oli ulkopuolinen, mutta päätin olla urhoollinen. Loikkaus vain korkean kynnyksen yli, ja siellähän oli samanlaisia ihmisiä kuin muuallakin maailmassa. Ehkä vähän terveempiä ja urheilullisempia ja rohkeampia kuitenkin. Ihana haitarinsoitto otti yöjuoksijat vastaan ja loi jo juhannustunnelmaa.

Osanottomaksu oli vähän vaille 10 euroa hengeltä, meiltä siis vähän alle 50 euroa, puolet tansanialaisen opettajan kuukausipalkasta. Olisiko mahdollista, että tansanialainen maksaisi siitä, että saa yhdessä toisten kanssa kulkea tiellä, jolla voi ilmaiseksikin liikkua? Kolmetoista kilometriä järven ympäri on matka, jonka tansanialainen taivaltaa jalkaisin työmatkakseen päivittäin, jos sattuu työtä saamaan.

Kirottua tietää noista huonompiosaisista, kun ei voi edes lenkille hyvin omintunnoin lähteä!

Katselin väkeä tansanialaisen silmin. Kaikilla oli valtavan kauniit asut. En nähnyt yksiäkään rikkinäisiä tai eriparisia lenkkareita matkan varrella. Kukaan ei ollut avojaloin. Minulla oli jopa sukeltajien käyttämät termossukat, sillä olin palellut koko päivän aivan järjettömästi. Ajattelin saunaa ja sen tuomaa helpotusta. Nauratti salaisesti, koska tiesin vierelläni taivaltavalla miespuolisella henkilöllä olevan vielä paljon enemmän varusteita yllään kuin minulla (hanskat, pipo, villapaitoja, monet housut).

Tie, jota kuljimme, oli hyvässä kunnossa. Se oli tasainen, joitakin pieniä lätäköitä vain nimeksi, vaikka sateita oli takana. Olisin onnellinen, jos täällä Tansaniassa tiet olisivat edes sellaisia kuin huonoin pätkä siitä lenkistä.

Tien viereen, talon pihalle oli jätetty iso saavillinen mehua, kannu ja mukeja. Osanottajilleko? Tämä ei kävisi Tansaniassa. Alta aikayksikön kaikki olisi varastettu. Vastaavanlaisessa tapahtumassa Tansaniassa olisi väkeä mustanaan ja siihen joukkoon mahtuisi monenlaista moraalia omistavaa ihmistä.

Itse järveä ei alkuun näkynyt, vaikka kuinka yritimme sitä löytää. Vasta monen kilometrin jälkeen järvi pilkahti siinä kohdassa, missä näin kesän ensimmäiset iirikset talon pihassa. Kaunis näky. Lumoava maisema. Askel hidastui entisestäänkin.

Oli siinä toinenkin syy. Termossukat olivat olleet liikaa jo muutaman kilometrin jälkeen. Mukana ei tietenkään ollut muita sukkia ja tossut olivat tuliterät. Kannoin muistot yöjuoksusta varpaitteni kärjissä tänne Tansaniaan asti.

Tansania 1998

Koti-ikävä koettelee silloin tällöin. On hyvä muistaa, että lähelläni olevalla vierasmaalaisella tunne saattaa olla sama. Ehkä hän kaipaa juuri sinun kutsuasi kyläilemään.

Aukko sisimmässä

Iina Matikainen
Gaborone, Botswana

Suomi ei ole siinä tilassa, josta sieltä lähdimme. Paljon on tapahtunut; iloja ja suruja on koettu. Monista muutoksista on helppo iloita, mutta välillä on vaikea hyväksyä, ettei ole itse saanut olla niitä kokemassa ja myötäelämässä. Taannoinen Suomen hiihtojoukkueen tuho vaikutti Afrikan maiden kansallisten katastrofien näkökulmasta huonolta vitsiltä, vaikka saimmekin aiheesta monta kipeää viestiä.

Sen sijaan vanhempien syntymäpäivät, tärkeäksi tulleiden ihmisten kuolemat ja ystävien muutot jättävät sisimpään aukon, jota ei täällä saa ainakaan kokonaan täytetyksi. Kotiikävä muuttuu aika ajoin peloksi siitä, miltä kaikki kokematta jäänyt tuntuu, kun sen vihdoin kohtaa Suomen kamaralla. Siksi kiitos kaikesta yhteydenpidosta ja tuntojen jakamisesta. On tärkeää saada olla kaukaisesti läsnä siinä, mitä elätte ja koette siellä.

Kalenteri näyttää juhannusviikkoa

Kati Kemppainen
Iringa, Tansania

Talvi on tullut. Aamuisin ja iltaisin on kylmää, ja jos vielä sattuu tuulemaan napakasti, niin sen kyllä tuntee sisälläkin. Takassa palaa tuli harva se ilta ja villasukat on otettu käyttöön. Päivisin lämpötila kohoaa +20–+30 asteeseen, joten eipä ole aina helppoa päättää, mitä aamulla pukisi ylleen. Mutta talven tulon myötä saimme kauan odotetut vieraamme: Kaislin ukki ja mummu saapuivat parisen viikkoa sitten.

Ajoimme Dar es Salaamiin noutamaan heidät, ja nähdessään tutut hahmot lentokentän ikkunalasin läpi Kaisli herahti äänettömiin kyyneliin. Siinä taas kerran muistui mieleen se, mikä on tämän kutsumuksen hinta vaikeimmillaan. Mutta tapaaminen oli mieleenjäävä. Kalle ja Irja luovuttivat helpottuneina haltuumme kaikki 60 kg matkatavaroitaan, joiden joukossa oli muun muassa uusi tietokone, kaksi hyvää suomalaista peittoa, mehulinko, kymmeniä pareja naisten sukkahousuja, lehtiharava, poranteriä, juustoa ja ruisleipää.

Kalenteri näyttää juhannusviikkoa. Suomalainen juhannus valoisine öineen, saunomisineen, makkaranpaistoineen ja koivuineen tuntuu etäiseltä. Mutta jotakin erilaista aiomme tehdä juhannuksen kunniaksi: lähdemme safarille Ruahan eläinpuistoon, joka on vain parin tunnin ajomatkan päässä Iringasta. Emme ole vielä itsekään käyneet siellä, olemme säästäneet tätä kokemusta, jotta voimme jakaa sen vieraidemme kanssa.

Mieli on kiitollinen ja iloinen. Eräs työrupeama on taas takana, ja edessä yhteinen kesäloma. Piharakennukselta kuuluu vasaroinnin kolketta. Sauna alkaa vähitellen valmistua. Joten mikäs täällä on elellessä.

Ruoan jakaminen toisen kanssa luo syvää yhteyttä. Vieraalle pyritään antamaan aina hyvää ruokaa.

Arjessa mukana

Mervi Viuhko
Fatick, Senegal

On ollut erittäin antoisaa elää serereperheen arjessa mukana. Olen oppinut paljon täkäläisen ruoanlaiton saloista ja herkutellut toinen toistaan maukkaimmilla lounailla istuessamme perheen jäsenten kanssa lattialla saman vadin äärellä.

Tapa on erittäin käytännöllinen. Se säästää muun muassa tiskiä. Jokaisen on myös oltava ruoka-aikaan paikalla tai ateria jää väliin.

Olen ollut jauhamassa isolla puumorttelilla hirssistä jauhoja. Nykyään työtä helpottavat sähköiset, maksulliset myllyt. Niiden avulla noin kuudesta jauhantakerrasta käsin jää jauhettavaksi yksi kerta – edellyttäen, että on varaa viedä hirssi myllyyn ja ettei ole sähkökatkosta. Säilyvyyden vuoksi kerralla voidaan jauhaa noin viikon annos.

Hirssistä valmistettua cous-cousta syödään vähintään yhdellä aterialla päivässä.

Kiertokirje 3/2001

COUS-COUS ohje:

1/2 kg karkeita tummia mannaryynejä tai cous-cousia
2 rkl voita
1 tl suolaa
1/2 dl rusinoita

• Höyrytä mannaryynit pehmeiksi (n.15 min) esimerkiksi kiehuvan vesikattilan päällä pyyheliinan sisällä. Sekoita höyrytettyihin ryyneihin voi, suola ja rusinat.
• Cous-cous on varsin yleinen vähän juhlavampi ruoka Senegalissa, jossa se valmistetaan hirssiryyneistä.

Ohje kirjasta Poutanen, Mirja (toim.), Makuja paluupostissa. Ruokaohjeita 12 maasta. SLS 1993.

Cous-cousin kanssa syödään esimerkiksi seuraavanlaista kastiketta:

300 g naudanlihaa (mieluiten paistia)
1 pussi pakastevihanneksia
1 pieni purkillinen tomaattipuretta
1/2 dl öljyä
4-6 dl vettä
1-2 tl suolaa
mausteita mielesi mukaan

• Ruskista paloitellut lihat öljyssä. (Sipulin ystävä pilkkoo sipuleitakin mukaan.)
• Lisää tomaattisose ja sekoita se lihapatoihin. Lisää vesi ja mausteet.
• Anna kiehua kunnes lihat ovat kypsiä.
• Lisää vihannekset ja keitä vielä 5 min.
• Ruoka voidaan tarjoilla minkä tahansa salaatin kanssa.

Kulinarismista

Iina Matikainen
Gaborone, Botswana

Juureksista ja vihanneksista tutut peruna, porkkana, punajuuri, sipuli ja tomaatti ovat meille täälläkin vakiotavaraa. Lisäksi kaappiin ostetaan paprikaa, maissitähkiä, bataattia eli makeaa perunaa ja oranssin värisiä herkullisia kurpitsoita, jotka ovat vähän kuin porkkanan ja lantun sekoituksia, mutta vielä paljon parempia. Ystävämme kuljetti niitä tuliaisena Suomeen asti.

Perunan, riisin ja makaronin lisäksi käytämme yhtä usein paikallista maissijauho- ja rouhepuuroa, joita erityisesti apulaisemme Nevia keittelee meille. Vihanneksille ja lihalle makua antamaan käytämme paljon intialaisia mausteita, joita saa täällä hyvin ja halvalla maahan muuttaneiden intialaisten ansiosta.

Kiertokirje 3/2001

Jos tahtoo munia,
täytyy kestää
kanojen kotkotusta

Kreikkalainen sananlasku

Kutsu yhteyteen merkitsee myös sitä, että niukkuuskin jaetaan. Voiko sitä jakaa?

Lasten aliravitsemus historiaan

Anni Väisälä
Huambo, Angola

Kylmä aika on ohi Angolan keskisellä ylängöllä. Huambossa olemme saaneet ennakoivia sateita kolmena päivänä. Pilviset päivät ovat hämmästyttävän hämäriä.

Heinä–elokuun vaihteessa normaaliin viikko-ohjelmaan tuli muutos, kun baptistikirkon soija-ryhmä piti meille kahden aamupäivän kurssin. Opimme, miksi soijaa kannattaa käyttää ja miten sitä viljellään.

Ja sitten vain käsiksi soijaan. Keitimme pavut oikeaoppisesti ja teimme monenlaisia ruokia, toinen toistaan maukkaampia, jopa paahdoimme pavuista teetä ja kahvia.

Ensimmäisen aamupäivän päätteeksi jokainen sai kilon soijaa ja tehtäväksi opettaa soijan käsittely ja reseptit ainakin kahdelle naiselle, jotka eivät olleet kurssilla.

Soija-projektin tavoitteena on saada lasten aliravitsemus historiaan.

Kiertokirje 3/2001

Nälkä

Irja Aro-Heinilä
Morogoro, Tansania

Eräänä nälkäaikana Tansanian presidentti pyysi tiedotusvälineissä, että kansalaiset söisivät mahdollisimman vähän. Samaan aikaan ystävämme kertoi, että ihmiset ovat alkaneet syödä raakoja mangoja, koska ruokaa ei ole.

Aloimme kysellä lähellä olevilta ihmisiltä, mitä se tarkoittaa, että syö raakoja mangoja ja mitä se, että on nälkä.

Monet tiedostavat sen, ettei nälkää olisi, jos ruokaa osattaisiin varastoida tai jos sitä osattaisiin valmistaa. Raaoista mangoista meikäläisen käsityksen mukaan saisi hyvinkin maukasta ruokaa, mutta täällä se on nälän mittarina. Ajattelen suomalaista pettuleipää viime vuosisadalla ja lapsuuteni akanaista kaurapuuroa. Mangot kuulostavat niiden rinnalla herkullisilta.

Tulimme siihen tulokseen, että on opeteltava ja opetettava varastoimista. Muutama kuukausi sitten pellot helottivat punaisenaan tomaatteja. Sinne ne mätänivät. Ei väki pysty yhdessä hetkessä syömään niin valtavaa määrää. Nyt tomaattien hinta on korkealla. Vain harvat osasivat säilöä varastoon.

Nyt ihmiset sanovat: – Meillä on nälkä.

– Miten selviätte eteenpäin, jos ruokaa ei ole? Nyt ainakin olette vielä elossa. Ruokaa on tarvinnut saada. Ei ihminen elä ilman ruokaa montakaan päivää, päivittelen ja kyselen.

– Jostakin aina saadaan vähän, naapurilta ja muilta.

– Mitä teette, jos näette, että joku on kuolemaisillaan nälän vuoksi? Kaikki kiiruhtavat vakuuttamaan, että eivät anna hänen kuolla.

– Nyt kun ruokaa ei saa mistään ulkomailtakaan, mitä teette ratkaistaksenne tämän ongelman? Miten menette eteenpäin?

– Me nukumme vain, vastaavat kaikki yhdestä suusta.

Tansania 1998

1. Mitä nukkuminen tarkoittaa tässä tapauksessa?

2. Miten tämän kertomuksen nukkuvia ihmisiä voisi todellisesti auttaa?

3. Laajentakaa kertomusta, jakakaa roolit, tehkää tarinalle onnellinen loppu.

Lapsille ruokaa

Irja Aro-Heinilä
Morogoro, Tansania

– Sano, pastori, miten voin alkaa jonkin projektin saadakseni lapsilleni ruokaa? kysyy lääninrovastin vaimo hyökkäävästi ja tuskaisena työntekijäkokouksen tauolla. Hänen ympärillään on muitakin Tansanian Morogoron hiippakunnan työntekijöiden vaimoja.

Ei ole mitään mahdollisuutta väistää, paeta, olla näkemättä todellisuutta. Naiset katsovat. He tietävät, että tiedän. Tiedän minä, tiedän: työntekijöiden palkkoja ei ole maksettu kuukausiin, kymmenenkin kuukautta on jo saattanut vierähtää. Mutta sitä minä en todellakaan tiedä, miten he yleensä ovat selviytyneet tähän asti.

– Oletko miettinyt, millaisen projektin voisit alkaa, jos siihen olisi mahdollisuus? yritän epävarmana.

– Kasvattaisin sikoja, vastaa ruustinna napakasti.

– Missä kasvattaisit? Onko sinulla jokin paikka?

– Talomme takana, siellä on tilaa.

Lääninrovastin perhe asuu Mji Mpyan kirkon pihalla, Morogoron hiippakunnan toimiston vieressä, keskellä noin 500.000 asukkaan kaupunkia. Mietin talon päätyä, kyllähän siellä varmaan tilaa on muutamalle sialle. Kyselen ruokkimisesta ja muista hoitoon liittyvistä seikoista. Kaikki näyttää olevan kunnossa. Puute on vain alkupääomasta. Yksi porsas maksaa puolet papin kuukausipalkasta, ja kun palkkaa ei makseta, niin alkuun ei pääse.

Kirjoitin näistä naisista erääseen kiertokirjeeseeni. Hyvin pian kirjeen lähettämisen jälkeen tuli Suomesta puhelu:

– Haluaisin lähettää sinne pari kolme possua. Kävisiköhän se päinsä?

Hyvin se kävi. Rovastin vaimo sai alkupääoman. Hän hankki paikan ja rakensi jonkinlaisen katoksen vanhoista laudoista, risuista ja pienestä ruostuneesta pellin palasta. Hän osti aitaukseen kolme porsasta.

– Nyt tulet katsomaan sikojani, hän komensi eräänä päivänä. Menimme. Hänellä oli mukanaan kanisteri, risuista valmistettu luuta ja pesupulveria kankaiseen nyyttiin solmittuna. Ihmettelin pulveria, mutta se kuulemma oli sikalan pesua varten.

Sika-aitaus ei ollutkaan kirkon pihassa. Se olisi herättänyt siinä liiaksi kateutta. Rouva oli vuokrannut paikan seurakunnan erään jäsenen kotipihalta, jossa oli ennestään jonkinlaisia karjasuojia.

Kolme virkeää ja kaunista porsasta odotti ruokaa aitauksessaan, mutta tänään siivottaisiin ensiksi. Lannat kaavittiin kuokalla, sen jälkeen lapset kantoivat kanisterilla vettä, joka kaadettiin sementtilattialle. Sen päälle varisteltiin pulveria. Rouva lääninrovasti on tarmokas nainen. Luuta huiski ja pulveri kuohui, kun sika-aitauksen parin neliömetrin alustaa puhdistettiin.

Sementtilattia jatkui toisiinkin aitauksiin, joissa ei sillä hetkellä ollut eläimiä. Rouva siivosi nekin, vaahtopäät vain nousivat korkealle, sillä pulveria ei nyt säästetty. Huiskinnan jälkeen hän tuli kuiskuttamaan korvaani, ettei hän sitä muiden aitausten siivousta vain hyvää hyvyyttään tehnyt, vaan oli siinä omakin etu kyseessä.

– Eivät pääse taudit leviämään, jos sellaisia sattuisi naapuriaitauksessa olemaan.

Tansania 1998

Veden jakaminen olisi jo iso juttu!

Juomavesijonossa

Helena ja Hannu Heikkinen
Tank, Pakistan

Täällä ei ole vettä.

Vesilinja on kokonaan katkaistu ja muiden kyläläisten kanssa jonotamme ylärinteen lähteeltä juomavettä. Juuri äsken Ari-Pekka raahasi vartijan kanssa vettä ja kertoi, että vesipaikan lähellä oli eilen illalla nähty myös leopardi, joka oli ajanut ison joukon ihmisiä pakoon.

Jonkin verran pesuvesiä on saatu sadevesisäiliöistä, mutta saunaa ei ole voitu lämmittää. Ari-Pekalle tämä on tuottoisaa. Kesävedenkantotaksa on 5 rupiaa pieni ja 7 rupiaa iso ämpäri. Jos on tuloa, on menoakin. Paahdettu maissintähkä kuuluu maksavan Apinamutkan kioskilla 7 rupiaa ja cokis-pullo 10!

Kiertokirje 3/2001

Yhteiselämässä ihminen joutuu kokemaan tunkeilua omalle alueelle.

Varkaan jalat kipeiksi

Helena Tiittanen
Ndioum / Podor, Senegal

Hyvään ja pahaan kannattaa hakea apua – ei Jumalalta, vaan maraboulta, uskonnolliselta johtajalta.

Minulla kävi varas. Hän ei onneksi rikkonut mitään, hiippaili vain muurien yli pihalle, tuli ovesta sisälle ja vei muun muassa laukkuni.

Huomasin varkaan käynnin jo illalla, ja Kalidou, jolla on kauppa pihapiirissäni, katseli heti pihaa ja löysi jalanjäljen, paljaan, ei siis kengän. Hän pani siihen sangon päälle.

Joku selitti minulle, että varas ei ole ammattilainen, koska liikkui paljain jaloin. Ammattivaras käyttäisi kenkiä.

– Miksi?

– Koska tuosta jalanjäljestä voimme kerätä hiekat ja viedä sen maraboun luokse. Sitten varkaan jalat tulevat niin kipeiksi, ettei hän pysty kävelemään ja hän itse ilmoittautuu poliisille!

Sanoin, etten käytä tuollaisia keinoja. Minä luotan Jumalaan, hänellä on omat keinonsa.

Minulle tuotiin kuitenkin pienessä muovipussissa tuo hiekka, varmuuden vuoksi, jos muuttaisin mieleni.

Aamulla kun poliisit tulivat, toinen heistä jäljen nähdessään kehotti samaan. Taas keskustelimme. Toinen poliisi sanoi, ettei hänkään uskonut siihen, mutta kun hänellä itsellään kävi varas ja hän teki niin, varas jäi kiinni. Lieneekö poliisi epäillyt omia mahdollisuuksiaan?

Kuukauden päästä varas jäi kiinni ilman taikoja. Ainakaan minä en niitä tehnyt, ehkä joku muu.

Kiertokirje 2/2001

1. Jakakaa roolit. Näytelkää.

2. Miten vastaava juttu menisi Suomessa?

Miten jakaisit asumisen? Miten huolenpidon?

Vastassa on yllätyksiä

Sakari ja Päivi Löytty
Windhoek, Namibia

Windhoekin kaupunki on suuri. Tarkkaa asukasmäärää emme tänään osaa sanoa; parhaillaan suoritetaan väestönlaskentaa ja pian saamme tarkkoja lukuja. Mutta työtä tehdessään kyllä huomaa väen paljouden ja loputtoman avun tarvitsijoiden määrän.

Kaupunki on kaupunki kaikkialla. Ihmisten ongelmat, vaivat, tarpeet ja toiveet ovat samat kaikkialla. Vivahteet ja painopisteet vain vaihtelevat.

Windhoekin Katuturassa kaupungin laitamilla, ”slummissa”, asuu varmaankin lähes puolet kaupungin asukasmäärästä. ”Slummi”-sanaa on vaikea käyttää sen jälkeen, kun on tutustunut ihmisiin, joiden arjesta ja elämästä on kysymys. Siellä on heidän kotinsa, rakas paikkansa, jossa arkipäivää eletään kaikkine toimineen ja touhuineen, suruineen ja iloineen.

Onko se slummi? Koti mieluummin.

Totta on, että elämä siellä ei ole helppoa. Vastassa on yllätyksiä, joihin ei osattu varautua silloin, kun ystävät, sukulaiset ja kylänmiehet hyvästeltiin Ambomaalla tai muualla.

Perheiden tuki jäi entisille asuinsijoille. Eteen tuleviin haasteisiin ja ongelmiin on nyt käytävä käsiksi itse, yksin.

Ratkaisuyritys

Päivi ja Sakari Löytty kartoittivat tarpeita, olosuhteita ja ongelmia. He päättivät keskittyä työssään ”pieniin ja huonolla hoidolla oleviin lapsiin”, sillä juuri heitä koskettavat vanhempien työttömyys, alkoholiongelmat, sairaudet, rikollisuus ja monet muut vaikeudet.

Löytyt kirjoittavat edelleen:

Tuolta Katuturan takamailta, aivan perimmäiseltä alueelta, Babyloniksi kutsutulta, löytyi vajaa satakunta lasta, joiden iät vaihtelevat kolmiviikkoisesta neljätoistavuotiaaseen lapseen. Määrän uskotaan kasvavan, kunhan tarkempi kartoitus tehdään. Näille lapsille pyrimme järjestämään apua, ruokaa ja huolenpitoa.

Mukana on avustamassa koulutettua paikallista vapaaehtoisjoukkoa, ”apudiakoneja”. Nämä asuvat itsekin samalla alueella. Heille on tärkeää, että lapset voivat hyvin ja tulevat hoidetuiksi. He ovat tehneet paljon työtä kartoittaessaan alueensa ihmisten elämää ja toimintaa.

Tämä lasten auttamisprojekti on vasta aluillaan. Käytännön asioiden selvittely ja puitteiden luominen vie yllättävän paljon aikaa. Asian eteneminen on niin monesta seikasta, ihmisestä ja yksityiskohdasta kiinni. Samaan aikaan, kun järjestelemme projektia, moni lapsi joutuu joka päivä kärsimään, käymään levolle vatsa tyhjänä ja murheissaan ilman ”jokapäiväistä leipäänsä”.

Yritämme kiirehtiä asiaa eteenpäin!

Ystäväkirje syyskuu 2001

Tervetuloa meille! Kiva, kun tulet. Jaatko kanssamme arjen? Moni jakaisi, jos saisi.

Arkipäivä

Irja Aro-Heinilä
Morogoro Tansania

Koska asumme kaupungissa, meillä on puhelin, sähkö ja vesijohdosta tuleva vesi. Kaikki ylellisyyksiä, joista nautimme kovasti.

Tänään oli töistä palatessa tärkeää ja kiireellistä asiaa Suomeen. Työpaikalta ei voinut soittaa, koska siellä puhelin ei toimi, mutta ihanaa, että kotona toimii.

– Veikko, puhelin on mykkä!

Eipä tässä hätää, soitan sitten illalla, mutta nyt pesulle.

Jalat ovat lateriittihiekasta aivan punaiset ja kuumuudesta turvonneet. Hiekkamyrsky on riepotellut päivän mittaan hiusten juuriin omaa satoaan. Ihana päästä pesulle. Hampaissakin ratisee. Kiskon hiestä märät vaatteet vaivalla yltäni ja nyt suihkuun.

– Veikko, vettä ei tule. Onko se loppunut?

Veikko menee katsomaan. Tankki on tyhjä. Saunalta löytyy pieni ihoa virkistävä tilkka. Autuas olo!

Nyt kirjoitan vihdoin sen vuosiraportin. Sen on pakko olla huomenna valmis ja printattuna. Avaan tietokoneen. Hetken kuluttua kone äännähtelee varoittavasti. Sähkö on mennyt poikki. Eipä siis printata mitään, eikä oteta yhteyksiä radiopuhelimellakaan.

Nyt nautitaan olemisesta. Ei tarvitse tehdä mitään. Sytytän kynttilät. Tuuli tuivertaa ne heti sammuksiin ikkunalasittomista ikkuna-aukoista.

Tansania 2000